Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 31ης Ιανουαρίου 2020*

«Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 259 ΣΛΕΕ – Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου – Καθορισμός των κοινών συνόρων μεταξύ δύο κρατών μελών – Συνοριακή διαφορά μεταξύ της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας – Σύμβαση διαιτησίας – Διαδικασία διαιτησίας – Γνωστοποίηση από τη Δημοκρατία της Κροατίας της αποφάσεώς της να τερματίσει τη σύμβαση λόγω παρατυπίας την οποία προσάπτει σε μέλος του διαιτητικού δικαστηρίου – Διαιτητική απόφαση που εκδόθηκε από το διαιτητικό δικαστήριο – Προβαλλόμενη παράβαση από τη Δημοκρατία της Κροατίας της συμβάσεως διαιτησίας και των καθορισθέντων από τη διαιτητική απόφαση συνόρων – Αρχή της καλόπιστης συνεργασίας – Αίτημα περί αφαιρέσεως ενός εγγράφου από τη δικογραφία – Προστασία των νομικών γνωμοδοτήσεων»

Στην υπόθεση C-457/18,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 259 ΣΛΕΕ λόγω παραβάσεως, ασκηθείσα στις 13 Ιουλίου 2018,

Δημοκρατία της Σλοβενίας, εκπροσωπούμενη από την M. Menard, επικουρούμενη από τον J.-M. Thouvenin, avocat,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Κροατίας, εκπροσωπούμενης από την G. Vidović Mesarek, επικουρούμενη από την J. Stratford, QC,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, Αντιπρόεδρο, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, S. Rodin, L. S. Rossi και I. Jarukaitis, προέδρους τμήματος, M. Ilešič, J. Malenovský, D. Šváby, C. Vajda (εισηγητή) και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: M. Aleksejev, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Ιουλίου 2019,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Δεκεμβρίου 2019,

* Γλώσσα διαδικασίας: η κροατική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από:

– το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, καθόσον έθεσε σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως την εδραίωση της ειρήνης και τη διαρκώς στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, και εμπόδισε τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να συμμορφωθεί προς την υποχρέωσή της για πλήρη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σε ολόκληρη την επικράτειά της·

– την αρχή του σεβασμού του κράτους δικαίου, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, η οποία συνιστά βασική προϋπόθεση συμμετοχής στην Ένωση και υποχρεώνει τη Δημοκρατία της Κροατίας να σέβεται την επικράτεια της Δημοκρατίας της Σλοβενίας όπως αυτή καθορίστηκε με την οριστική απόφαση που εξέδωσε στις 29 Ιουνίου 2017 το δικαστήριο που συγκροτήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας διαιτησίας για την εδαφική και θαλάσσια διαφορά μεταξύ των δύο αυτών κρατών (Μόνιμο Διαιτητικό Δικαστήριο, υπόθεση αριθ. 2012-04, στο εξής: διαιτητική απόφαση), σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο·

– το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 354, σ. 22), καθώς και το παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, καθόσον η Δημοκρατία της Κροατίας αρνήθηκε να θέσει σε εφαρμογή το καθεστώς αμοιβαίας πρόσβασης που προβλέπεται από τον κανονισμό 1380/2013, δεν αναγνώρισε το αποτέλεσμα της νομοθεσίας την οποία θέσπισε η Δημοκρατία της Σλοβενίας για να θέσει σε εφαρμογή το ως άνω καθεστώς αμοιβαίας πρόσβασης, δεν αναγνώρισε στους Σλοβένους υπηκόους το δικαίωμα αλιείας στη σλοβενική αιγιαλίτιδα ζώνη και εμπόδισε τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να απολαύει δικαιωμάτων όπως η λήψη προβλεπόμενων από τον κανονισμό αυτό μέτρων για τη διατήρηση και τη διαχείριση των αποθεμάτων ιχθύων·

– το σύστημα ελέγχου, επιθεώρησης και εφαρμογής των κανόνων που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποιήσεως των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 847/96, (ΕΚ) αριθ. 2371/2002, (ΕΚ) αριθ. 811/2004, (ΕΚ) αριθ. 768/2005, (ΕΚ) αριθ. 2115/2005, (ΕΚ) αριθ. 2166/2005, (ΕΚ) αριθ. 388/2006, (ΕΚ) αριθ. 509/2007, (ΕΚ) αριθ. 676/2007, (ΕΚ) αριθ. 1098/2007, (ΕΚ) αριθ. 1300/2008, (ΕΚ) αριθ. 1342/2008 και καταργήσεως των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93, (ΕΚ) αριθ. 1627/94 και (ΕΚ) αριθ. 1966/2006 (ΕΕ 2009, L 343, σ. 1), και από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 404/2011 της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2011, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί της θέσπισης κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΕΕ 2011, L 112, σ. 1), καθόσον η Δημοκρατία της Κροατίας εμπόδισε τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να φέρει εις πέρας την αποστολή που έχει επωμιστεί βάσει του συστήματος αυτού και την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τις επιθεωρήσεις των αλιευτικών σκαφών καθώς και, σε περίπτωση που οι επιθεωρήσεις αποκαλύψουν πιθανές παραβάσεις των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τις διαδικασίες και τα εκτελεστικά μέτρα εις βάρος των ευθυνομένων για την παράβαση και καθόσον άσκησε η ίδια τα δικαιώματα που οι κανονισμοί αυτοί απονέμουν στη Δημοκρατία της Σλοβενίας ως παράκτιο κράτος·

– τα άρθρα 4 και 17, σε συνδυασμό με το άρθρο 13, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικα συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2016, L 77, σ. 1, στο εξής: κώδικας συνόρων του Σένγκεν), καθώς και

– το άρθρο 2, παράγραφος 4, και το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (ΕΕ 2014, L 257, σ. 135), καθόσον θέσπισε και έθεσε σε εφαρμογή τη «χωροταξική [σ]τρατηγική της Δημοκρατίας της Κροατίας».

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Η Σύμβαση της Βιέννης

2 Το άρθρο 60 της Σύμβασης της Βιέννης περί του Δικαίου των Συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 1155, σ. 331, στο εξής: Σύμβαση της Βιέννης), που φέρει τον τίτλο «Λήξις ή αναστολή εφαρμογής της συνθήκης συνεπεία παραβιάσεώς της», προβλέπει στις παραγράφους 1 και 3 τα εξής:

«1. Ουσιώδης παραβίασις διμερούς συνθήκης εκ μέρους, παρέχει το δικαίωμα εις το έτερον μέρος να επικαλεσθή την παραβίασιν ταύτην ως λόγον λήξεως ή αναστολής εφαρμογής της συνθήκης εν όλω ή εν μέρει.

[…]

3. Διά τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ουσιώδης παραβίασις της συνθήκης τυγχάνει:

[…]

β) παραβίασις διατάξεως ουσιώδους προς πραγματοποίησιν του αντικειμένου ή του σκοπού της συνθήκης.

[…]»

3 Το άρθρο 65 της Σύμβασης της Βιέννης, που φέρει τον τίτλο «Διαδικασία εφαρμοστέα εν σχέσει προς την ακυρότητα ή λήξιν συνθήκης αποχωρήσεως εκ ταύτης ή αναστολήν εφαρμογής της», ορίζει στις παραγράφους 1 και 3 τα εξής:

«1. Το συμβαλλόμενον εις την συνθήκην μέρος, το οποίον, βάσει των διατάξεων της παρούσης συμβάσεως, επικαλείται είτε ελάττωμα της συναινέσεώς του όπως δεσμευθή διά της συνθήκης, είτε καταγγέλλει την ισχύν ταύτης, τερματίζει ταύτην, αποχωρεί εκ ταύτης, ή αναστέλλει την εφαρμογήν της οφείλει όπως γνωστοποιήση τούτο εις τα έτερα μέρη. Η γνωστοποίησις αύτη δέον όπως αναφέρη τα προβλεφθησόμενα μέτρα ως προς την συνθήκην ως και τους λόγους λήψεως τούτων.

[…]

3. Οπωσδήποτε, εάν ηγέρθη αντίρρησις υφ' οιουδήποτε ετέρου μέρους της συνθήκης, τα μέρη θα επιζητήσουν την λύσιν της διαφοράς κατά την διαδικασίαν την προβλεπομένην υπό του άρθρου 33 του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών [υπογραφέντος στο Σαν Φρανσίσκο στις 26 Ιουνίου 1945].»

Η σύμβαση διαιτησίας

4 Μεταξύ της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Δημοκρατίας της Κροατίας υπεγράφη σύμβαση διαιτησίας στη Στοκχόλμη στις 4 Νοεμβρίου 2009 (στο εξής: σύμβαση διαιτησίας).

5 Με το άρθρο 1 της συμβάσεως διαιτησίας συνιστάται διαιτητικό δικαστήριο.

6 Το άρθρο 2 της συμβάσεως αυτής προβλέπει τα σχετικά με τη σύνθεση του διαιτητικού δικαστηρίου, ιδίως τον τρόπο διορισμού των μελών του καθώς και τον τρόπο αντικαταστάσεώς τους.

7 Το άρθρο 3 της εν λόγω συμβάσεως, που φέρει τον τίτλο «Αποστολή του διαιτητικού δικαστηρίου», προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει α) τη χάραξη των θαλάσσιων και των χερσαίων συνόρων μεταξύ Κροατίας και Σλοβενίας, β) τη σύνδεση της Σλοβενίας με την ανοικτή θάλασσα και γ) το καθεστώς χρήσης των οικείων θαλάσσιων περιοχών. Στην παράγραφο 2 ορίζει τον τρόπο καθορισμού του ακριβούς αντικειμένου της διαφοράς, στην παράγραφο 3 προβλέπει την έκδοση από το διαιτητικό δικαστήριο αποφάσεως επί της διαφοράς και στην παράγραφο 4 αναθέτει στο διαιτητικό δικαστήριο την αρμοδιότητα ερμηνείας της συμβάσεως διαιτησίας.

8 Κατά το άρθρο 4, στοιχείο a, της συμβάσεως διαιτησίας, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει, για την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο a, της συμβάσεως αυτής, τους κανόνες και τις αρχές του διεθνούς δικαίου. Κατά το άρθρο 4, στοιχείο b, της εν λόγω συμβάσεως, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει, για την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία b και c, της συμβάσεως αυτής, το διεθνές δίκαιο, την ευθυδικία και αρχή των σχέσεων καλής γειτονίας προκειμένου να επιτευχθεί δίκαιο αποτέλεσμα κατόπιν συνεκτιμήσεως όλων των κρίσιμων περιστάσεων.

9 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, της συμβάσεως διαιτησίας ορίζει ότι, εκτός αντιθέτων διατάξεων, το διαιτητικό δικαστήριο διεξάγει τη διαδικασία σύμφωνα με τον προαιρετικού χαρακτήρα κανονισμό του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου για τη διαιτητική επίλυση των διαφορών μεταξύ δύο κρατών. Το άρθρο 6, παράγραφος 4, της συμβάσεως αυτής προβλέπει ότι το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει κατά πλειοψηφία επί κάθε δικονομικού ζητήματος, το συντομότερο δυνατό, μετά από διαβούλευση με τα μέρη.

10 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της συμβάσεως διαιτησίας ορίζει ιδίως ότι το διαιτητικό δικαστήριο, αφού εξετάσει δεόντως όλα τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, εκδίδει την απόφασή του το συντομότερο δυνατό. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, της συμβάσεως αυτής ορίζει ότι η διαιτητική απόφαση δεσμεύει τα μέρη και συνιστά τελειωτική διευθέτηση της διαφοράς. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 3, της εν λόγω συμβάσεως, τα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, της τροποποιήσεως της εθνικής νομοθεσίας, εντός έξι μηνών από της εκδόσεως της αποφάσεως αυτής.

11 Βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 1, της συμβάσεως διαιτησίας, η Δημοκρατία της Σλοβενίας αίρει τις επιφυλάξεις της όσον αφορά το άνοιγμα και το κλείσιμο των κεφαλαίων των διαπραγματεύσεων για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις περιπτώσεις που το εμπόδιο έχει σχέση με την οικεία διαφορά.

12 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 3, της συμβάσεως διαιτησίας, όλες οι διαδικαστικές προθεσμίες που ορίζονται στη σύμβαση αυτή ισχύουν από την ημερομηνία υπογραφής της Συνθήκης μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της

Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Ρουμανίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, της Σλοβακικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας (κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της Δημοκρατίας της Κροατίας, σχετικά με την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2012, L 112, σ. 10, στο εξής: Συνθήκη για την προσχώρηση της Κροατίας στην Ένωση). Η Συνθήκη αυτή υπεγράφη στις 9 Δεκεμβρίου 2011.

Το δίκαιο της Ένωσης

Το πρωτογενές δίκαιο

13 Το άρθρο 15 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας και των προσαρμογών της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2012, L 112, σ. 21, στο εξής: Πράξη Προσχωρήσεως), η οποία προσαρτάται στη Συνθήκη για την προσχώρηση της Κροατίας στην Ένωση, ορίζει τα εξής:

«Οι πράξεις που απαριθμούνται στο Παράρτημα ΙΙΙ προσαρμόζονται όπως προβλέπεται στο εν λόγω Παράρτημα.»

14 Το σημείο 5 του παραρτήματος ΙΙΙ της Πράξεως Προσχωρήσεως, που φέρει τον τίτλο «Αλιεία», προσάρμοσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2371/2002 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΕΕ 2002, L 358, σ. 59), προσθέτοντας στο παράρτημα Ι του ως άνω κανονισμού τα σημεία 11 και 12, τα οποία φέρουν αντιστοίχως τον τίτλο «Παράκτια ύδατα της Κροατίας» και «Παράκτια ύδατα της Σλοβενίας». Οι υποσημειώσεις στις οποίες παραπέμπουν τα σημεία αυτά προβλέπουν, με πανομοιότυπη διατύπωση, ότι «[το] καθεστώς [πρόσβασης στα παράκτια ύδατα της Κροατίας και της Σλοβενίας στο πλαίσιο των σχέσεων γειτονίας] θα εφαρμοστεί από την ημερομηνία πλήρους εφαρμογής της διαιτητικής απόφασης που [θα εκδοθεί] βάσει της [σύμβασης διαιτησίας]». Τα ως άνω σημεία και υποσημειώσεις επαναλήφθηκαν, κατ' ουσίαν, στον κανονισμό 1380/2013, ο οποίος κατήργησε τον κανονισμό 2371/2002.

Το παράγωγο δίκαιο

– Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001

15 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43), έχει ως εξής:

«Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

[…]

– των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών,

[…]

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.»

– Ο κανονισμός 1224/2009 και ο εκτελεστικός κανονισμός 404/2011

16 Ο κανονισμός 1224/2009 θεσπίζει, κατά το άρθρο του 1, κοινοτικό σύστημα για τον έλεγχο, την επιθεώρηση και την επιβολή προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους κανόνες της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

17 Ο εκτελεστικός κανονισμός 404/2011 καθορίζει λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του ως άνω συστήματος ελέγχου.

– Ο κανονισμός 1380/2013

18 Το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1380/2013 ορίζει τα εξής:

«1. Τα αλιευτικά σκάφη της Ένωσης έχουν ίση πρόσβαση σε ύδατα και πόρους σε όλα τα ύδατα της Ένωσης εκτός από τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2 και 3, με την επιφύλαξη των μέτρων που αποφασίζονται σύμφωνα με το μέρος ΙΙΙ.

2. Στα ύδατα έως 12 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης που τελούν υπό την κυριαρχία ή δικαιοδοσία τους, τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, να περιορίζουν την αλιεία στα αλιευτικά σκάφη τα οποία αλιεύουν κατά παράδοση στα ύδατα αυτά από λιμένες παρακείμενων ακτών, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων για τα αλιευτικά σκάφη της Ένωσης που φέρουν τη σημαία άλλων κρατών μελών στο πλαίσιο υφιστάμενων σχέσεων γειτονίας μεταξύ κρατών μελών, και των ρυθμίσεων του Παραρτήματος Ι που καθορίζουν για κάθε κράτος μέλος τις γεωγραφικές ζώνες εντός των παράκτιων ζωνών άλλων κρατών μελών στις οποίες ασκούνται αλιευτικές δραστηριότητες καθώς και τα είδη τα οποία αφορούν. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τους περιορισμούς που προβλέπουν σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.»

19 Το παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, που φέρει τον τίτλο «Πρόσβαση σε παράκτια ύδατα υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2», προβλέπει, στα σημεία 8 και 10, καθεστώτα πρόσβασης τα οποία αφορούν αντιστοίχως τα «[π]αράκτια ύδατα της Κροατίας» και τα «[π]αράκτια ύδατα της Σλοβενίας». Οι υποσημειώσεις στις οποίες παραπέμπουν τα σημεία αυτά διευκρινίζουν, με πανομοιότυπη διατύπωση, ότι «[το] καθεστώς [πρόσβασης στα παράκτια ύδατα της Κροατίας και της Σλοβενίας στο πλαίσιο των σχέσεων γειτονίας] εφαρμόζεται από την ημερομηνία πλήρους εφαρμογής της διαιτητικής απόφασης που [θα εκδοθεί] βάσει της [σύμβασης διαιτησίας] […]».

– Η οδηγία 2014/89

20 Η οδηγία 2014/89 καθορίζει, κατά το άρθρο της 1, παράγραφος 1, ένα πλαίσιο για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων οικονομιών, τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλάσσιων περιοχών και τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων.

21 Το άρθρο 2 της ως άνω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει στην παράγραφο 4 τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα κυριαρχικά δικαιώματα και τη δικαιοδοσία των κρατών μελών επί των θαλασσίων υδάτων, τα οποία απορρέουν από τις σχετικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου, ιδίως δε από τ[η] [Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (United Nations Convention on the Law of the Sea, UNCLOS), που υπογράφηκε στο Μοντέγκο Μπαίυ στις 10 Δεκεμβρίου 1982 και τέθηκε σε ισχύ στις 16 Νοεμβρίου 1994 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμοι 1833, 1834 και 1835, σ. 3)]. Ειδικότερα, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τη χάραξη και την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της UNCLOS.»

22 Το άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Συνεργασία μεταξύ κρατών μελών», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Στα πλαίσια της διαδικασίας σχεδιασμού και διαχείρισης, τα κράτη μέλη που μοιράζονται θαλάσσια ύδατα συνεργάζονται με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια είναι συντονισμένα και έχουν συνοχή σε όλη τη σχετική θαλάσσια περιοχή. Η συνεργασία λαμβάνει υπόψη, ιδίως, ζητήματα διακρατικού χαρακτήρα.»

– *Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν*

23 Το άρθρο 4 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, που φέρει τον τίτλο «Θεμελιώδη δικαιώματα», ορίζει τα εξής:

«Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη συμμορφώνονται πλήρως προς τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης […], το σχετικό διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations Unies*, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954)], τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πρόσβαση σε διεθνή προστασία, ιδίως με την αρχή της μη επαναπροώθησης, και τα θεμελιώδη δικαιώματα. […]»

24 Το άρθρο 13, παράγραφοι 1 και 2, του κώδικα αυτού προβλέπει τα εξής:

«1. Η επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων έχει ως κύριο σκοπό να εμποδίσει τη μη επιτρεπόμενη διέλευση των συνόρων, να καταπολεμήσει τη διασυνοριακή εγκληματικότητα και να λάβει μέτρα κατά των ατόμων που διήλθαν τα σύνορα παρανόμως. Πρόσωπο που διήλθε παρανόμως τα σύνορα και δεν έχει δικαίωμα παραμονής στην επικράτεια του οικείου κράτους μέλους συλλαμβάνεται και υπόκειται στις διαδικασίες που ερείδονται στην οδηγία 2008/115/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98)].

2. Οι συνοριοφύλακες χρησιμοποιούν σταθερές ή κινητές μονάδες για την επιτήρηση των συνόρων.

Η επιτήρηση αυτή διεξάγεται κατά τρόπο ώστε να εμποδίζεται και να αποθαρρύνεται η παράκαμψη των ελέγχων στα συνοριακά σημεία διέλευσης.»

25 Το άρθρο 17 του εν λόγω κώδικα, που φέρει τον τίτλο «Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών», ορίζει στις παραγράφους 1 έως 3 τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη αλληλοβοηθούνται και διατηρούν στενή και μόνιμη συνεργασία μεταξύ τους με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου των συνόρων, σύμφωνα με τα άρθρα 7 έως 16. Ανταλλάσσουν μεταξύ τους όλες τις αναγκαίες για τον σκοπό αυτό πληροφορίες.

2. Η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων συντονίζεται από τον [Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης].

3. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του οργανισμού, τα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν την επιχειρησιακή συνεργασία με άλλα κράτη μέλη και/ή τρίτες χώρες στα εξωτερικά σύνορα, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής αξιωματικών-συνδέσμων, εφόσον η συνεργασία αυτή συμπληρώνει τη δράση του οργανισμού.

Τα κράτη μέλη αποφεύγουν κάθε δραστηριότητα που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη λειτουργία του οργανισμού ή την επίτευξη των στόχων του.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τον οργανισμό σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία του πρώτου εδαφίου.»

Το ιστορικό της διαφοράς

26 Στις 25 Ιουνίου 1991, η Δημοκρατία της Κροατίας και η Δημοκρατία της Σλοβενίας κήρυξαν την ανεξαρτησία τους από τη Σοσιαλιστική Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας. Κατά τα έτη από το 1992 έως το 2001, τα δύο αυτά κράτη επιχείρησαν να επιλύσουν το ζήτημα της οριοθετήσεως των κοινών θαλάσσιων και χερσαίων συνόρων τους με διμερείς διαπραγματεύσεις. Οι εν λόγω διαπραγματεύσεις παρέμειναν άκαρπες ως προς ορισμένα τμήματα των συνόρων αυτών.

27 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατέστη μέλος της Ένωσης την 1η Μαΐου 2004.

28 Στις 4 Νοεμβρίου 2009, η Δημοκρατία της Κροατίας και η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπέγραψαν τη σύμβαση διαιτησίας, σκοπός της οποίας ήταν να επιλυθεί η μεταξύ τους συνοριακή διαφορά. Δυνάμει της συμβάσεως αυτής, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 29 Νοεμβρίου 2010, δεσμεύονταν να υποβάλουν την εν λόγω διαφορά στην κρίση του διαιτητικού δικαστηρίου που θα συστηνόταν με τη σύμβαση αυτή και του οποίου η απόφαση θα τις δέσμευε.

29 Κατόπιν της επικύρωσης της Συνθήκης για την προσχώρηση της Κροατίας στην Ένωση από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους, η Συνθήκη αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2013. Την ίδια ημερομηνία η Δημοκρατία της Κροατίας κατέστη μέλος της Ένωσης.

30 Από τη δικογραφία της υπό κρίση υποθέσεως προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας διαιτησίας ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου, ανέκυψε παρεμπίπτον δικονομικό ζήτημα εξαιτίας ανεπίσημης επικοινωνίας μεταξύ του διαιτητή που είχε οριστεί από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας και του εκπροσώπου του κράτους αυτού ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου κατά τη διάρκεια των διασκέψεών του. Κατόπιν δημοσιεύσεως ορισμένων δημοσιογραφικών άρθρων που παρουσίαζαν το περιεχόμενο της επικοινωνίας αυτής, ο ως άνω διαιτητής και ο ως άνω εκπρόσωπος παραιτήθηκαν από τα καθήκοντά τους.

31 Με έγγραφο της 24ης Ιουλίου 2015, η Δημοκρατία της Κροατίας διαβίβασε στο διαιτητικό δικαστήριο αποσπάσματα της εν λόγω επικοινωνίας και, δεδομένου του εκ θεμελίων κλονισμού της εμπιστοσύνης τον οποίο, κατά την άποψή της, είχε προκαλέσει η επικοινωνία αυτή, ζήτησε από το διαιτητικό δικαστήριο την αναστολή της διαδικασίας διαιτησίας.

32 Με ρηματική διακοίνωση της 30ής Ιουλίου 2015, η Δημοκρατία της Κροατίας ενημέρωσε τη Δημοκρατία της Σλοβενίας ότι, κατά την άποψή της, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ευθυνόταν για μία ή περισσότερες ουσιώδεις παραβιάσεις της συμβάσεως διαιτησίας κατά την έννοια του άρθρου 60, παράγραφοι 1 και 3, της Σύμβασης της Βιέννης και ότι, κατά συνέπεια, η ίδια είχε δικαίωμα να τερματίσει τη σύμβαση διαιτησίας. Η Δημοκρατία της Κροατίας διευκρίνισε ότι η εν λόγω ρηματική διακοίνωση συνιστούσε γνωστοποίηση κατά το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Βιέννης, με την οποία προετίθετο να τερματίσει άμεσα τη σύμβαση διαιτησίας. Η Δημοκρατία της Κροατίας διευκρίνισε ότι, κατά την άποψή της, η προμνησθείσα στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως ανεπίσημη επικοινωνία είχε υπονομεύσει ανεπανόρθωτα την αμεροληψία και την ακεραιότητα της διαιτητικής διαδικασίας, με συνέπεια πρόδηλη προσβολή των δικαιωμάτων της.

33 Την ίδια ημερομηνία, το μέλος του διαιτητικού δικαστηρίου που είχε οριστεί από τη Δημοκρατία της Κροατίας παραιτήθηκε από τα καθήκοντά του.

34 Με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 2015, η Δημοκρατία της Κροατίας ενημέρωσε το διαιτητικό δικαστήριο για την απόφασή της να τερματίσει τη σύμβαση διαιτησίας και του γνωστοποίησε τους λόγους της αποφάσεως αυτής.

35 Στις 13 Αυγούστου 2015, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ενημέρωσε το διαιτητικό δικαστήριο ότι είχε προβάλει αντίρρηση κατά της γνωστοποιήσεως από τη Δημοκρατία της Κροατίας της αποφάσεώς της να τερματίσει τη σύμβαση διαιτησίας και διατύπωσε την άποψη ότι το διαιτητικό δικαστήριο είχε την εξουσία και την υποχρέωση να συνεχίσει τη διαδικασία.

36 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου όρισε δύο νέους διαιτητές στις δύο κενές θέσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία αντικαταστάσεως διαιτητή που προβλέπεται στο άρθρο 2 της συμβάσεως διαιτησίας.

37 Με έγγραφο της 1ης Δεκεμβρίου 2015, το διαιτητικό δικαστήριο κάλεσε τους δύο διαδίκους να υποβάλουν γραπτά υπομνήματα «σχετικά με τις νομικές συνέπειες των ζητημάτων που έθεσε η [Δημοκρατία της] Κροατίας με τα από 24 και 31 Ιουλίου 2015 έγγραφά της» και διεξήγαγε σχετική συνεδρίαση στις 17 Μαρτίου 2016. Μόνον η Δημοκρατία της Σλοβενίας ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση του διαιτητικού δικαστηρίου και μετέσχε στη συνεδρίαση αυτή.

38 Στις 30 Ιουνίου 2016, το διαιτητικό δικαστήριο αποφάνθηκε επί του παρεμπίπτοντος δικονομικού ζητήματος εκδίδοντας μερική απόφαση. Το διαιτητικό δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι διατηρώντας ανεπίσημες επαφές με τον διαιτητή που είχε αρχικώς ορίσει, η Δημοκρατία της Σλοβενίας είχε ενεργήσει κατά παράβαση των διατάξεων της συμβάσεως διαιτησίας. Το διαιτητικό δικαστήριο εκτίμησε πάντως ότι, δεδομένων των μεταγενεστέρως ληφθέντων διορθωτικών μέτρων, οι παραβάσεις αυτές δεν είχαν επηρεάσει την ικανότητά του, υπό την τροποποιημένη σύνθεσή του, να εκδώσει οριστική απόφαση κατά τρόπο ανεξάρτητο και αμερόληπτο επί της διαφοράς μεταξύ των μερών, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, και κατά συνέπεια οι εν λόγω παραβάσεις δεν είχαν στερήσει από τη σύμβαση διαιτησίας ούτε το αντικείμενό της ούτε τον σκοπό της. Το διαιτητικό δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Δημοκρατία της Κροατίας δεν είχε δικαίωμα να τερματίσει τη σύμβαση διαιτησίας δυνάμει του άρθρου 60, παράγραφος 1, της Σύμβασης της Βιέννης και ότι η σύμβαση αυτή εξακολουθούσε συνεπώς να ισχύει.

39 Στις 29 Ιουνίου 2017, το διαιτητικό δικαστήριο εξέδωσε τη διαιτητική απόφαση με την οποία οριοθέτησε τα θαλάσσια και τα χερσαία σύνορα μεταξύ της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

40 Με έγγραφο της 29ης Δεκεμβρίου 2017, η Δημοκρατία της Σλοβενίας επέστησε την προσοχή της Επιτροπής στην απόρριψη από τη Δημοκρατία της Κροατίας της διαιτητικής αποφάσεως και υπογράμμισε ότι η άρνηση του ως άνω κράτους μέλους να εφαρμόσει τη διαιτητική απόφαση είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας άσκηση της κυριαρχίας της επί των θαλασσίων και των χερσαίων ζωνών που αποτελούσαν, βάσει του διεθνούς δικαίου, τμήμα της επικράτειάς της. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Δημοκρατία της Σλοβενίας επισήμανε ότι δεν είχε τη δυνατότητα να τηρήσει ούτε την υποχρέωση που υπέχει από το διεθνές δίκαιο να εφαρμόσει τη διαιτητική απόφαση ούτε την υποχρέωση που υπέχει από τις Συνθήκες να εφαρμόσει το δίκαιο της Ένωσης στην επικράτειά της. Δεδομένης της απειλής που η κατάσταση αυτή αντιπροσώπευε για τις αξίες της Ένωσης και την τήρηση του δικαίου της Ένωσης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας κάλεσε την Επιτροπή να ενεργήσει αμελλητί προκειμένου να παύσει η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας παράβαση της συμβάσεως διαιτησίας και της διαιτητικής αποφάσεως, καθόσον η παράβαση αυτή έπρεπε να θεωρηθεί ως μη τήρηση από το εν λόγω κράτος μέλος των υποχρεώσεων που υπείχε από τις Συνθήκες.

41 Κατόπιν διαφόρων θαλάσσιων συμβάντων στα ύδατα τα οποία η διαιτητική απόφαση είχε ορίσει ότι ανήκαν στη Δημοκρατία της Σλοβενίας, το κράτος μέλος αυτό, με έγγραφο της 16ης Μαρτίου 2018, κίνησε διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως κατά της Δημοκρατίας της Κροατίας φέροντας το οικείο ζήτημα ενώπιον της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 259, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

42 Στις 17 Απριλίου 2018, η Δημοκρατία της Κροατίας υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις στην Επιτροπή. Τα δύο μέρη συμμετείχαν σε συνεδρίαση ενώπιον της Επιτροπής.

43 Η Επιτροπή δεν διατύπωσε αιτιολογημένη γνώμη εντός της τρίμηνης προθεσμίας του άρθρου 259, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

44 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιουλίου 2018, η Δημοκρατία της Σλοβενίας άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

45 Με χωριστό δικόγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2018, η Δημοκρατία της Κροατίας προέβαλε ένσταση περί απαραδέκτου της υπό κρίση προσφυγής, δυνάμει του άρθρου 151, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

46 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας απάντησε στην ένσταση αυτή στις 12 Φεβρουαρίου 2019.

47 Με απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, το Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του τμήματος μείζονος συνθέσεως προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ενστάσεως απαραδέκτου.

48 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 31 Μαΐου 2019, η Δημοκρατία της Κροατίας ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 151 του Κανονισμού Διαδικασίας, την απόσυρση του εσωτερικού εγγράφου εργασίας της Επιτροπής σχετικά με τη γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας της, που περιλαμβανόταν στις σελίδες 38 έως 45 του παραρτήματος C.2 της απαντήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην ένσταση απαραδέκτου (στο εξής: επίμαχο έγγραφο).

49 Με έγγραφα της Γραμματείας του Δικαστηρίου της 3ης και της 12ης Ιουνίου 2019, οι διάδικοι εκλήθησαν, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 62, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, να απαντήσουν σε ερώτηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που επρόκειτο να διεξαχθεί και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι προσκόμισαν προσηκόντως τα έγγραφα αυτά.

50 Με έγγραφο της Γραμματείας του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 2019, το Δικαστήριο κάλεσε την Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 24, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να απαντήσει γραπτώς ή, ενδεχομένως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση σε ερωτήσεις σχετικές με τις διατάξεις του κανονισμού 1380/2013.

51 Στις 11 Ιουνίου 2019, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του αιτήματος της Δημοκρατίας της Κροατίας για απόσυρση του επίμαχου εγγράφου από τη δικογραφία.

52 Με έγγραφο της Γραμματείας του Δικαστηρίου της 20ής Ιουνίου 2019, το Δικαστήριο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του ως άνω αιτήματος.

53 Στις 28 Ιουνίου 2019, η Επιτροπή υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επ' αυτού. Με χωριστό έγγραφο της ίδιας ημέρας, απάντησε στις ερωτήσεις που της είχε θέσει το Δικαστήριο με το έγγραφο της 7ης Ιουνίου 2019.

54 Στις 8 Ιουλίου 2019 διεξήχθη επ' ακροατηρίου συζήτηση σχετικά με την ένσταση απαραδέκτου, παρουσία της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

Επί του αιτήματος περί αφαιρέσεως του επίμαχου εγγράφου από τη δικογραφία

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

55 Η Δημοκρατία της Κροατίας ζητεί από το Δικαστήριο να αφαιρέσει το επίμαχο έγγραφο από τη δικογραφία της υπό κρίση υποθέσεως.

56 Προς στήριξη του αιτήματός της, η Δημοκρατία της Κροατίας υποστηρίζει ότι το επίμαχο έγγραφο αποτελεί εσωτερική γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, καταρτισθείσα κατά το προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο της προκειμένης διαδικασίας λόγω παραβάσεως και ουδέποτε δημοσιοποιηθείσα από την Επιτροπή. Η διατήρηση του εγγράφου αυτού στη δικογραφία όχι μόνο θα είχε αρνητικές συνέπειες για την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής αλλά θα προσέκρουε επίσης στις απαιτήσεις περί δίκαιης δίκης.

57 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί την απόρριψη του αιτήματος της Δημοκρατίας της Κροατίας.

58 Πρώτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι απέκτησε πρόσβαση στο επίμαχο έγγραφο μέσω υπερσυνδέσμου που περιλαμβανόταν σε άρθρο δημοσιευθέν στον δικτυακό τόπο ενός γερμανικού εβδομαδιαίου εντύπου και υπογραμμίζει ότι τόσο το άρθρο αυτό όσο και η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής εξακολουθούν να είναι προσβάσιμα μέσω του διαδικτύου. Επομένως, το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας απέκτησε πρόσβαση στο εν λόγω έγγραφο δεν αντιβαίνει στον κανονισμό 1049/2001, δεδομένου ότι το έγγραφο αυτό είναι δημόσιο.

59 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, η οποία δεν είναι ο συντάκτης του επίμαχου εγγράφου, δεν έχει δικαίωμα να ενεργήσει στη θέση της Επιτροπής προκειμένου να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της τελευταίας, ζητώντας την απόσυρση του εγγράφου αυτού από τη δικογραφία.

60 Τρίτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι εν προκειμένω δεν μπορούν να αντληθούν συμπεράσματα από την απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου (C-39/05 P και C-52/05 P, EU:C:2008:374), και από τη διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου (C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438), δεδομένου ότι στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν η απόφαση και η διάταξη αυτή ανέκυψε το ζήτημα της μη επιτραπείσας χρήσης εγγράφων σε ένδικες διαφορές στις οποίες εμπλεκόταν το θεσμικό όργανο που είχε εκδώσει τα έγγραφα αυτά. Η παρούσα διαδικασία αφορά διαφορετική περίπτωση, δεδομένου ότι η Επιτροπή, η οποία εξέδωσε το επίμαχο έγγραφο, δεν συμμετέχει στη διαδικασία αυτή υπό την ιδιότητα της καθής.

61 Εν πάση περιπτώσει, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει ότι η προσκόμιση του επίμαχου εγγράφου δεν είναι ικανή να θίξει τα συμφέροντα που προστατεύονται από το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001 και ότι η Δημοκρατία της Κροατίας δεν υπέδειξε σε ποιο βαθμό η διατήρηση του εγγράφου αυτού στη δικογραφία θα έθιγε τα εν λόγω συμφέροντα.

62 Τέταρτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή παρεμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση ή ότι το Δικαστήριο την καλεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, η γνωστοποίηση του επίμαχου εγγράφου δεν θα έχει κανένα ουσιαστικό αντίκτυπο στις παρατηρήσεις που θα υποβάλει η Επιτροπή στο Δικαστήριο. Ειδικότερα, μπορεί να προβλεφθεί ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή θα ακολουθήσει καταρχήν την εκτίμηση της νομικής υπηρεσίας της.

63 Η Επιτροπή εκτιμά ότι το επίμαχο έγγραφο, το οποίο είναι εσωτερικό έγγραφο εργασίας σχετικά με γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας της, πρέπει να αφαιρεθεί από τη δικογραφία. Το ως άνω θεσμικό όργανο επισημαίνει ότι το εν λόγω έγγραφο δεν προοριζόταν για το κοινό και ότι η ίδια δεν το γνωστοποίησε στο κοινό ούτε επέτρεψε την προσκόμισή του στο πλαίσιο διαφοράς ενώπιον του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή προσθέτει ότι ούτε το Δικαστήριο διέταξε την προσκόμιση του εν λόγω εγγράφου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

64 Διαπιστώνεται ότι το επίμαχο έγγραφο αποτελεί εσωτερικό σημείωμα της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής απευθυνόμενο προς τον προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του Προέδρου της Επιτροπής και σχετικό με την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία που είχε κινήσει η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 259 ΣΛΕΕ, στο οποίο περιλαμβάνεται νομική εκτίμηση των κρίσιμων νομικών ζητημάτων. Ως εκ τούτου, το έγγραφο αυτό αναμφισβήτητα περιέχει νομική γνωμοδότηση.

65 Δεν αμφισβητείται, πρώτον, ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν ζήτησε από την Επιτροπή την άδεια να προσκομίσει το εν λόγω έγγραφο ενώπιον του Δικαστηρίου, δεύτερον, ότι το Δικαστήριο δεν διέταξε την προσκόμισή του στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής και, τρίτον, ότι η Επιτροπή δεν γνωστοποίησε το έγγραφο αυτό στο πλαίσιο αιτήσεως για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1049/2001.

66 Κατά πάγια νομολογία, θα αντέβαινε στο δημόσιο συμφέρον, το οποίο επιβάλλει να μπορούν τα θεσμικά όργανα να ζητούν τη γνώμη της νομικής τους υπηρεσίας, γνώμη που πρέπει να μπορεί να παρέχεται με πλήρη ανεξαρτησία, να γίνει δεκτό ότι τέτοιου είδους εσωτερικά έγγραφα μπορούν να προσκομιστούν, στο πλαίσιο διαφοράς ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς η προσκόμιση να έχει επιτραπεί από το οικείο θεσμικό όργανο ή να έχει διαταχθεί από το Δικαστήριο (διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψη 8 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

67 Το συμφέρον αυτό αντικατοπτρίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, το οποίο προβλέπει, στην παράγραφο 2, ότι «[τ]α θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία [...] των δικαστικών διαδικασιών και της παροχής νομικών συμβουλών, [...] εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον». Μολονότι η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα διαδικασία στο μέτρο που η Δημοκρατία της Σλοβενίας επισύναψε το επίμαχο έγγραφο στην απάντησή της στην ένσταση απαραδέκτου χωρίς άδεια της Επιτροπής, εντούτοις έχει κάποια ενδεικτική αξία ενόψει της σταθμίσεως συμφερόντων που απαιτείται για την κρίση επί του αιτήματος περί αφαιρέσεως του εν λόγω εγγράφου (πρβλ. διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψεις 9, 12 και 13).

68 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας επικαλείται και προσκομίζει, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ, νομική γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, καταρτισθείσα κατόπιν της υποβολής του ζητήματος στην Επιτροπή και περιλαμβάνουσα νομική εκτίμηση των κρίσιμων νομικών ζητημάτων, διότι επιδιώκει, στην παρούσα διαδικασία, να αντιτάξει τη γνωμοδότηση αυτή στη Δημοκρατία της Κροατίας και, ενδεχομένως, και στην Επιτροπή. Αν επιτρεπόταν η διατήρηση του εγγράφου αυτού στη δικογραφία ενώ η Επιτροπή δεν έδωσε άδεια γνωστοποίησής του, τούτο θα ισοδυναμούσε με παροχή στη Δημοκρατία της Σλοβενίας της δυνατότητας να παρακάμψει τη διαδικασία του κανονισμού 1049/2001 περί αιτήσεως παροχής προσβάσεως σε ένα τέτοιο έγγραφο (πρβλ. διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψη 14 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Το γεγονός και μόνον ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας επικαλείται το επίμαχο έγγραφο σε διαφορά ενώπιον του Δικαστηρίου έναντι αντιδίκου διαφορετικού από το θεσμικό όργανο από το οποίο προέρχεται η γνωμοδότηση την οποία το έγγραφο αυτό περιέχει δεν επηρεάζει το δημόσιο συμφέρον των θεσμικών οργάνων να μπορούν να ζητούν τη γνώμη της νομικής τους υπηρεσίας, γνώμη που πρέπει να μπορεί να παρέχεται με πλήρη ανεξαρτησία, και κατά συνέπεια δεν καθιστά περιττή τη στάθμιση των συμφερόντων που απαιτείται για την κρίση επί του αιτήματος περί αφαιρέσεως του εγγράφου αυτού από τη δικογραφία (βλ., κατ' αναλογίαν, διάταξη της 23ης Οκτωβρίου 2002, Αυστρία κατά Συμβουλίου, C-445/00, EU:C:2002:607, σκέψη 12).

70 Εν προκειμένω, υφίσταται προβλέψιμος και κάθε άλλο παρά υποθετικός κίνδυνος η Επιτροπή, η οποία ούτε διατύπωσε αιτιολογημένη γνώμη, δυνάμει του άρθρου 259, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, επί των αιτιάσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ούτε γνωστοποίησε τη θέση της επί των αιτιάσεων αυτών ασκώντας παρέμβαση ενώπιον του Δικαστηρίου υπέρ κάποιου από τους διαδίκους, να θεωρήσει εαυτήν υποχρεωμένη, λόγω της άνευ αδείας προσκομίσεως του επίμαχου εγγράφου στην παρούσα διαδικασία, να τοποθετηθεί δημοσίως σε σχέση με γνωμοδότηση η οποία προφανώς προοριζόταν για εσωτερική χρήση. Πλην όμως μια τέτοια προοπτική θα είχε αναπόφευκτα αρνητικό αντίκτυπο για το συμφέρον της Επιτροπής να ζητεί νομικές γνωμοδοτήσεις και να λαμβάνει ειλικρινείς, αντικειμενικές και πλήρεις γνωμοδοτήσεις (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, C-39/05 P και C-52/05 P, EU:C:2008:374, σκέψη 42, καθώς και διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψη 16).

71 Όσον αφορά την ύπαρξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του επίμαχου εγγράφου στη δικογραφία της υπό κρίση υποθέσεως, πέραν του γεγονότος ότι η νομική γνωμοδότηση την οποία περιέχει το έγγραφο αυτό δεν αφορά νομοθετική διαδικασία ως προς την οποία επιβάλλεται αυξημένη διαφάνεια (πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου, C-39/05 P και C-52/05 P, EU:C:2008:374, σκέψεις 46, 47, 67 και 68), επισημαίνεται ότι, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, το συμφέρον της διατήρησης αυτής έγκειται στη δυνατότητά της να επικαλεστεί την ως άνω νομική γνωμοδότηση προς στήριξη της απαντήσεώς της στην προβληθείσα από τη Δημοκρατία της Κροατίας ένσταση απαραδέκτου. Υπό τις συνθήκες αυτές, προκύπτει ότι η προσκόμιση της εν λόγω νομικής γνωμοδοτήσεως υπαγορεύεται από τα ίδια συμφέροντα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας προς τεκμηρίωση της επιχειρηματολογίας που αναπτύσσει στην απάντησή της στην ένσταση απαραδέκτου και όχι από οποιοδήποτε υπέρτερο δημόσιο συμφέρον (πρβλ. διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψη 18).

72 Το γεγονός ότι, όπως υποστηρίζει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, η ίδια απέκτησε πρόσβαση στο επίμαχο έγγραφο μέσω του δικτυακού τόπου ενός εβδομαδιαίου εντύπου στο οποίο είχε δημοσιευθεί άρθρο που παρέπεμπε, μέσω υπερσυνδέσμου, στην εν λόγω γνωμοδότηση, δεν αναιρεί τις προηγούμενες σκέψεις αφ' ης στιγμής πρόκειται για άνευ αδείας δημοσίευση της γνωμοδοτήσεως αυτής (βλ., κατ' αναλογίαν, διάταξη της 14ης Μαΐου 2019, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:438, σκέψη 17).

73 Υπό τις συνθήκες αυτές, το αίτημα της Δημοκρατίας της Κροατίας περί αφαιρέσεως του επίμαχου εγγράφου από τη δικογραφία πρέπει να γίνει δεκτό.

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

74 Η Δημοκρατία της Κροατίας ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την υπό κρίση προσφυγή στο σύνολό της ως απαράδεκτη. Προς τούτο προβάλλει ιδίως τρεις αιτιάσεις περί αναρμοδιότητας.

75 Πρώτον, η Δημοκρατία της Κροατίας υποστηρίζει ότι οι ισχυρισμοί της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ότι η Δημοκρατία της Κροατίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με την επίλυση της διαφοράς που αφορά το κύρος και τα έννομα αποτελέσματα της συμβάσεως διαιτησίας και της διαιτητικής αποφάσεως. Όπως όμως κρίθηκε στην απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Βελγίου (C-132/09, EU:C:2010:562), το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της παραβάσεως υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης αν οι υποχρεώσεις αυτές είναι παρεπόμενες σε σχέση με την προηγούμενη επίλυση άλλης διαφοράς που δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

76 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Κροατίας υποστηρίζει ότι το πραγματικό αντικείμενο της μεταξύ των δύο κρατών διαφοράς συνίσταται, αφενός, στο κύρος και στα έννομα αποτελέσματα της συμβάσεως διαιτησίας, η οποία δεν αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του δικαίου της Ένωσης, και, αφετέρου, στο κύρος και στις ενδεχόμενες έννομες συνέπειες της διαιτητικής αποφάσεως, η οποία ακόμη δεν έχει εκτελεστεί. Επομένως, μια τέτοια διαφορά πρέπει να επιλυθεί κατ' εφαρμογήν των κανόνων του διεθνούς δικαίου και η επίλυσή της δεν εξαρτάται από την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

77 Τρίτον, η Δημοκρατία της Κροατίας θεωρεί ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο, βάσει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ, να αποφανθεί ως προς το κύρος και τα αποτελέσματα ούτε της συμβάσεως διαιτησίας, η οποία είναι διεθνής σύμβαση μη αποτελούσα αναπόσπαστο τμήμα του δικαίου της Ένωσης, ούτε της διαιτητικής αποφάσεως που εκδόθηκε δυνάμει της συμβάσεως αυτής. Πλην όμως η σύμβαση διαιτησίας συνιστά αυτό καθαυτό το θεμέλιο των παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης τις οποίες επικαλείται η Δημοκρατία της Σλοβενίας.

78 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί την απόρριψη της ενστάσεως απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Δημοκρατία της Κροατίας, στο μέτρο που η δεύτερη ζητεί να διαπιστωθεί η αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί της υπό κρίση προσφυγής.

79 Πρώτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας θεωρεί ότι, με την επιχειρηματολογία αυτή, η Δημοκρατία της Κροατίας επιχειρεί να παραμορφώσει μονομερώς το αντικείμενο της προσφυγής.

80 Συναφώς, πρώτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει ότι με την προσφυγή της περιορίζεται στην επίκληση παραβάσεως του πρωτογενούς και του παραγώγου δικαίου της Ένωσης.

81 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας φρονεί ότι η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ δεν αποκλείεται στις περιπτώσεις που τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων θεμελιώνονται οι ισχυρισμοί περί παραβάσεως του δικαίου της Ένωσης εμπίπτουν τόσο στο δίκαιο της Ένωσης όσο και στο διεθνές δίκαιο. Συναφώς, σημασία έχει μόνον ότι τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά αφορούν παράβαση υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το δίκαιο της Ένωσης. Ωστόσο, τούτο δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να λάβει υπόψη τους ουσιαστικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου τους η Ένωση έχει ενσωματώσει ή είχε την πρόθεση να ενσωματώσει στο νομικό της σύστημα.

82 Τρίτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει, στηριζόμενη στην απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, Ισπανία κατά Ηνωμένου Βασιλείου (C-145/04, EU:C:2006:543), ότι η ύπαρξη διμερούς διαφοράς σχετικά με την ερμηνεία πράξεως διεθνούς δικαίου εφαρμοστέας μεταξύ των διαδίκων σε διαδικασία λόγω παραβάσεως δεν αποκλείει την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφανθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής.

83 Τέταρτον, προκειμένου να κριθεί αν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ σημασία έχει μόνον το αν η βάση των αιτημάτων της προσφυγής αφορά «υποχρεώσεις εκ των Συνθηκών».

84 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας φρονεί ότι η προσφυγή της πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να εξετασθεί βάσει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, από τα αιτήματα της προσφυγής και από τους προβαλλόμενους προς στήριξή της λόγους προκύπτει ότι οι αιτιάσεις τις οποίες διατυπώνει

αντλούνται από το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης καθώς και από ένα σύνολο πράξεων του παραγώγου δικαίου. Η Δημοκρατία της Σλοβενίας διευκρινίζει ότι, με τα αιτήματα της προσφυγής, δεν ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει παράβαση υποχρεώσεων τις οποίες υπέχει η Δημοκρατία της Κροατίας από το διεθνές δίκαιο. Η προσφυγή παραπέμπει στη διαιτητική απόφαση απλώς ως κρίσιμο για την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης πραγματικό στοιχείο, με σκοπό την οριοθέτηση της επικράτειας εντός της οποίας τα κράτη μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν από το δίκαιο αυτό.

85 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας εξετάζει τις αιτιάσεις περί αναρμοδιότητας τις οποίες προβάλλει η Δημοκρατία της Κροατίας.

86 Όσον αφορά, ειδικότερα, την περί αναρμοδιότητας αιτίαση που αντλείται από παρεπόμενο χαρακτήρα των προβαλλομένων παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι η επικράτεια της Δημοκρατίας της Κροατίας και η επικράτεια της Δημοκρατίας της Σλοβενίας οριοθετούνται από τα σύνορα που καθορίζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, εν προκειμένω από τη διαιτητική απόφαση, δεν ζητείται από το Δικαστήριο ούτε να διαπιστώσει παράβαση του διεθνούς δικαίου ούτε να αποφανθεί επί διεθνούς διαφοράς. Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει ότι τα σύνορα μεταξύ των δύο κρατών, όπως χαράσσονται από τη διαιτητική απόφαση, αποτελούν πραγματικό στοιχείο το οποίο το Δικαστήριο δύναται και οφείλει να λάβει υπόψη και όχι νομικό ζήτημα επί του οποίου το Δικαστήριο θα μπορούσε να αποφανθεί. Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο οφείλει να τηρεί και να εφαρμόζει το διεθνές δίκαιο στο μέτρο που τούτο είναι αναγκαίο για την ερμηνεία ή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

87 Όσον αφορά τις αιτιάσεις περί αναρμοδιότητας που αντλούνται, αφενός, από το ότι το πραγματικό αντικείμενο της διαφοράς συνίσταται στην ερμηνεία και στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου και, αφετέρου, από το ότι το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί του κύρους και των αποτελεσμάτων διεθνούς συμβάσεως που δεν αποτελεί τμήμα του δικαίου της Ένωσης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει ότι το ζήτημα του κύρους της συμβάσεως διαιτησίας καθώς και του κύρους και των εννόμων αποτελεσμάτων της διαιτητικής αποφάσεως δεν αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς ενώπιον του Δικαστηρίου, δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά του και, εν πάση περιπτώσει, επιλύθηκε με τη μερική διαιτητική απόφαση της 30ής Ιουνίου 2016. Το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Κροατίας διαφωνεί με τη διαιτητική απόφαση δεν σημαίνει ότι υπάρχει μη επιλυθείσα συνοριακή διαφορά ή ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί του εν λόγω ήδη επιλυθέντος ζητήματος.

88 Τέλος, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Κροατίας κατά το οποίο η διαιτητική απόφαση δεν έχει άμεση εφαρμογή δεν εμπίπτει στην εξέταση της αρμοδιότητας αλλά στην εξέταση της ουσίας της υποθέσεως. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα αυτό είναι εσφαλμένο δεδομένου ότι η εν λόγω διαιτητική απόφαση είναι δεσμευτική σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και επομένως καθορίζει τελειωτικά τα σύνορα μεταξύ των δύο κρατών μελών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

89 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 259, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, «[κ]άθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του εκ των Συνθηκών».

90 Εν προκειμένω, από το γράμμα των αιτημάτων της προσφυγής προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας στηρίζει την προσφυγή της λόγω παραβάσεως σε προβαλλόμενη παράβαση, από τη Δημοκρατία της Κροατίας, των υποχρεώσεων που υπέχει, πρώτον, από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, δεύτερον, από το άρθρο 2 ΣΕΕ, τρίτον, από το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1380/2013, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του ως άνω κανονισμού, τέταρτον, από το σύστημα ελέγχου, επιθεώρησης και εφαρμογής των κανόνων που προβλέπεται από τον κανονισμό 1224/2009

και από τον εκτελεστικό κανονισμό 404/2011, πέμπτον, από τα άρθρα 4 και 17 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν σε συνδυασμό με το άρθρο 13 του κώδικα αυτού, καθώς και, έκτον, από το άρθρο 2, παράγραφος 4, και το άρθρο 11, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/89.

91 Υπενθυμίζεται ακόμη ότι ήδη το Δικαστήριο, στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως, έκρινε εαυτόν αναρμόδιο να αποφανθεί επί της ερμηνείας διεθνούς συμβάσεως συναφθείσας από κράτη μέλη το αντικείμενο της οποίας εκφεύγει των τομέων αρμοδιότητας της Ένωσης, καθώς και επί των υποχρεώσεων που απορρέουν για τα κράτη μέλη από την εν λόγω σύμβαση (πρβλ. απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-132/09, EU:C:2010:562, σκέψη 44).

92 Από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί προσφυγής λόγω παραβάσεως, είτε ασκείται βάσει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ είτε βάσει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ, σε περίπτωση που η παράβαση των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που προβάλλεται προς στήριξη της εν λόγω προσφυγής είναι παρεπόμενη σε σχέση με την προβαλλόμενη παράβαση υποχρεώσεων απορρεουσών από διεθνή σύμβαση.

93 Ως εκ τούτου, προκειμένου να γίνει επακριβώς αντιληπτή η φύση και η έκταση των προβαλλομένων παραβάσεων, τα αιτήματα της προσφυγής πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα των αιτιάσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας όπως διατυπώνονται στους λόγους της προσφυγής.

94 Από τους λόγους αυτούς προκύπτει ότι, με την πρώτη αιτίαση, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 2 ΣΕΕ, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί να διαπιστωθεί ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, παραβαίνοντας μονομερώς τη δέσμευση που είχε αναλάβει στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχωρήσεως στην Ένωση να σεβαστεί τη διαιτητική απόφαση που επρόκειτο να εκδοθεί και τα σύνορα που θα καθορίζονταν από αυτήν, καθώς και να τηρήσει τις λοιπές υποχρεώσεις που θα απέρρεαν από την εν λόγω διαιτητική απόφαση, αρνείται να σεβαστεί την κατοχυρούμενη στη διάταξη αυτή αρχή του κράτους δικαίου και ως εκ τούτου, παραβιάζει τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και του δεδικασμένου.

95 Με τη δεύτερη αιτίαση, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, αρνούμενη να αναγνωρίσει και να σεβαστεί τα καθοριζόμενα από τη διαιτητική απόφαση σύνορα, θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών της Ένωσης και εμποδίζει την ισχύ, στο σύνολο της σλοβενικής επικράτειας, του δικαίου της Ένωσης, του οποίου η εφαρμογή εξαρτάται από τον καθορισμό των εδαφών των κρατών μελών.

96 Με την τρίτη και την τέταρτη αιτίαση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, μη σεβόμενη τη σλοβενική επικράτεια ούτε τα σύνορά της, όπως καθορίζονται από τη διαιτητική απόφαση, παραβιάζει το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

97 Ειδικότερα, με την τρίτη αιτίαση η Δημοκρατία της Σλοβενίας προβάλλει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, αμφισβητώντας τα σύνορα όπως αυτά καθορίζονται από τη διαιτητική απόφαση καθώς και αντιτιθέμενη στη οριοθέτησή τους και την ισχύ τους, προσβάλλει τα αποκλειστικά δικαιώματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας επί των χωρικών υδάτων της, την εμποδίζει να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από τον κανονισμό 1380/2013 και παρακωλύει, με μονομερή συμπεριφορά η οποία συνιστά πρόδηλη παράβαση της συμβάσεως διαιτησίας, την εφαρμογή του καθεστώτος πρόσβασης στα παράκτια ύδατα της Κροατίας και της Σλοβενίας στο πλαίσιο των σχέσεων γειτονίας που θεσπίζεται από τον κανονισμό αυτόν, το οποίο ισχύει στα δύο αυτά κράτη μέλη από τις 30 Δεκεμβρίου 2017, ήτοι από την επομένη της ημερομηνίας λήξεως της εξάμηνης προθεσμίας την οποία τάσσει το άρθρο 7, παράγραφος 3, της συμβάσεως διαιτησίας για την εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως.

98 Με την τέταρτη αιτίαση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας παραβιάζει το κοινοτικό σύστημα ελέγχου για τη διασφάλιση της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, το οποίο έχει θεσπιστεί από τον κανονισμό 1224/2009 και από τον εκτελεστικό κανονισμό 404/2011, καθόσον η Δημοκρατία της Κροατίας, μη σεβόμενη τα κοινά θαλάσσια σύνορά τους, όπως καθορίζονται από τη διαιτητική απόφαση, αφενός, εμποδίζει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος ελέγχου και, αφετέρου, ασκεί παρανόμως, στα σλοβενικά ύδατα, δικαιώματα τα οποία ανήκουν στη Δημοκρατία της Σλοβενίας ως παράκτιο κράτος.

99 Με την πέμπτη αιτίαση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, εφόσον τα σύνορα μεταξύ της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, όπως καθορίζονται από τη διαιτητική απόφαση, παραμένουν εξωτερικά σύνορα επί των οποίων εφαρμόζονται οι διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν σχετικά με τα εξωτερικά σύνορα, η Δημοκρατία της Κροατίας παραβαίνει τις επιβαλλόμενες από τον κώδικα αυτό υποχρεώσεις που αφορούν τόσο τον έλεγχο όσο και την επιτήρηση των συνόρων αυτών. Επιπλέον, παραβιάζει την προβλεπόμενη στον εν λόγω κώδικα υποχρέωση πλήρους συμμορφώσεως προς το σχετικό διεθνές δίκαιο καθόσον αρνείται να αναγνωρίσει τη διαιτητική απόφαση.

100 Με την έκτη αιτίαση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας, αρνούμενη να αναγνωρίσει τη διαιτητική απόφαση που οριοθέτησε τα χωρικά ύδατα μεταξύ των δύο αυτών κρατών μελών και, ιδίως, περιλαμβάνοντας τα σλοβενικά χωρικά ύδατα στον θαλάσσιο χωροταξικό της σχεδιασμό, παραβαίνει την οδηγία 2014/89. Ως εκ τούτου, η Δημοκρατία της Κροατίας καθιστά επίσης αδύνατη οποιαδήποτε συνεργασία την οποία προβλέπει η οδηγία αυτή.

101 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι προβαλλόμενες στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης αιτίασης παραβάσεις του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης απορρέουν, κατά την ίδια τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, από προβαλλόμενη μη τήρηση εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη σύμβαση διαιτησίας και από την εκδοθείσα βάσει της συμβάσεως αυτής διαιτητική απόφαση, ιδίως δε της υποχρεώσεως σεβασμού των συνόρων που καθορίζονται με τη διαιτητική απόφαση. Ομοίως, οι προβαλλόμενες στο πλαίσιο της τρίτης, της τέταρτης, της πέμπτης και της έκτης αιτίασης παραβάσεις του παραγώγου δικαίου της Ένωσης στηρίζονται στην παραδοχή ότι τα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα μεταξύ της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας καθορίστηκαν σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, ήτοι με τη διαιτητική απόφαση. Κατά συνέπεια, η άρνηση της Δημοκρατίας της Κροατίας να εκτελέσει τη διαιτητική απόφαση εμποδίζει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να εφαρμόσει σε ολόκληρη την επικράτειά της τις επίμαχες διατάξεις του παραγώγου δικαίου της Ένωσης καθώς και να απολαύει των δικαιωμάτων που της απονέμουν οι διατάξεις αυτές και παρακωλύει, όσον αφορά τις θαλάσσιες ζώνες που αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς, την εφαρμογή των διατάξεων του παραγώγου δικαίου της Ένωσης που αναφέρονται στην πλήρη εκτέλεση της εκδοθείσας βάσει της συμβάσεως διαιτησίας διαιτητικής αποφάσεως.

102 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η διαιτητική απόφαση εκδόθηκε από διεθνές δικαστήριο συσταθέν δυνάμει διμερούς συμβάσεως διαιτησίας διεπόμενης από το διεθνές δίκαιο, το αντικείμενο της οποίας δεν εμπίπτει στους τομείς αρμοδιοτήτων της Ένωσης που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 6 ΣΛΕΕ και της οποίας η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος. Ασφαλώς, η Ένωση προσέφερε τις καλές της υπηρεσίες σε αμφότερα τα μέρη της συνοριακής διαφοράς με σκοπό την επίλυσή της και η Προεδρία του Συμβουλίου υπέγραψε τη σύμβαση διαιτησίας εξ ονόματος της Ένωσης ως μάρτυρας. Επιπλέον, υφίσταται σχέση συνάφειας μεταξύ, αφενός, της συνάψεως της συμβάσεως αυτής καθώς και της διεξαχθείσας δυνάμει της εν λόγω συμβάσεως διαδικασίας διαιτησίας και, αφετέρου, της διαδικασίας διαπραγματεύσεως και προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση. Εντούτοις, οι περιστάσεις αυτές δεν αρκούν ώστε να γίνει δεκτό ότι η σύμβαση διαιτησίας και η διαιτητική απόφαση αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του δικαίου της Ένωσης.

103 Ειδικότερα, το γεγονός ότι το σημείο 5 του παραρτήματος ΙΙΙ της πράξεως προσχωρήσεως προσέθεσε στο παράρτημα Ι του κανονισμού 2371/2002 τα σημεία 11 και 12 και ότι οι υποσημειώσεις στις οποίες παραπέμπουν τα σημεία αυτά κάνουν λόγο, με ουδέτερη διατύπωση, για τη διαιτητική απόφαση που θα εκδοθεί βάσει της συμβάσεως διαιτησίας προκειμένου να καθοριστεί η ημερομηνία εφαρμογής του καθεστώτος πρόσβασης στα παράκτια ύδατα της Κροατίας και της Σλοβενίας στο πλαίσιο των σχέσεων γειτονίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η ως άνω Πράξη Προσχωρήσεως ενσωμάτωσε στο δίκαιο της Ένωσης τις διεθνείς δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της συμβάσεως αυτής από τη Δημοκρατία της Κροατίας και από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, ιδίως την υποχρέωση σεβασμού των συνόρων που θα καθορίζονταν με τη διαιτητική απόφαση.

104 Συνεπώς, οι προβαλλόμενες παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης είναι παρεπόμενες σε σχέση με την προβαλλόμενη παράβαση από τη Δημοκρατία της Κροατίας των υποχρεώσεων από διμερή διεθνή σύμβαση της οποίας η Ένωση δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος και της οποίας το αντικείμενο εκφεύγει των τομέων αρμοδιοτήτων της Ένωσης. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι προσφυγή λόγω παραβάσεως ασκηθείσα δυνάμει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ μπορεί να έχει ως αντικείμενο μόνο τη μη τήρηση υποχρεώσεων απορρεουσών από το δίκαιο της Ένωσης, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο, βάσει των όσων υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 91 και 92 της παρούσας αποφάσεως, να αποφανθεί στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής επί της προβαλλόμενης παραβάσεως των υποχρεώσεων από τη σύμβαση διαιτησίας και τη διαιτητική απόφαση από την οποία πηγάζουν οι αιτιάσεις της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί προβαλλόμενων παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης.

105 Συναφώς, πρέπει ακόμη να διευκρινιστεί ότι, εφόσον στις Συνθήκες δεν υφίσταται ακριβέστερος ορισμός των εδαφών που υπόκεινται στην κυριαρχία των κρατών μελών, στο κάθε κράτος μέλος εναπόκειται να καθορίσει την έκταση και τα όρια του εδάφους του σε συμμόρφωση προς τους κανόνες του δημόσιου διεθνούς δικαίου (πρβλ. απόφαση της 29ης Μαρτίου 2007, Aktiebolaget NN, C-111/05, EU:C:2007:195, σκέψη 54). Ειδικότερα, το εδαφικό πεδίο εφαρμογής των Συνθηκών καθορίζεται μέσω παραπομπής στις εθνικές επικράτειες, κατά την έννοια του άρθρου 52 ΣΕΕ και του άρθρου 355 ΣΛΕΕ. Εξάλλου, το άρθρο 77, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τον γεωγραφικό καθορισμό των συνόρων τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

106 Εν προκειμένω, το άρθρο 7, παράγραφος 3, της συμβάσεως διαιτησίας προβλέπει ότι τα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της διαιτητικής αποφάσεως, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, της τροποποιήσεως της εθνικής νομοθεσίας εντός έξι μηνών από της εκδόσεως της αποφάσεως αυτής. Εξάλλου, οι υποσημειώσεις σχετικά με τα σημεία 8 και 10 του παραρτήματος Ι του κανονισμού 1380/2013 διευκρινίζουν ότι, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Κροατίας και τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, το καθεστώς πρόσβασης στα παράκτια ύδατα των ως άνω κρατών μελών στο πλαίσιο των σχέσεων γειτονίας, που καθορίζεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, «εφαρμόζεται από την ημερομηνία πλήρους εφαρμογής της [διαιτητικής αποφάσεως]». Είναι όμως αναμφισβήτητο, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 164 των προτάσεών του, ότι η διαιτητική απόφαση δεν εκτελέστηκε.

107 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν δύναται να εξετάσει, στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ, το ζήτημα της εκτάσεως και των ορίων της επικράτειας της Δημοκρατίας της Κροατίας και της επικράτειας της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, εφαρμόζοντας ευθέως τα καθορισθέντα από τη διαιτητική απόφαση σύνορα προκειμένου να ελέγξει αν υφίστανται οι επίμαχες παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης, διότι άλλως θα υπερέβαινε τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται από τις Συνθήκες και θα σφετεριζόταν τις επιφυλασσόμενες υπέρ των κρατών μελών αρμοδιότητες όσον αφορά τον γεωγραφικό καθορισμό των συνόρων τους.

108 Βάσει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται ότι το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί της υπό κρίση προσφυγής λόγω παραβάσεως.

109 Το συμπέρασμα αυτό δεν θίγει οποιαδήποτε υποχρέωση η οποία απορρέει για καθένα από τα δύο ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, στις μεταξύ τους σχέσεις αλλά και έναντι της Ένωσης και των λοιπών κρατών μελών, από το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, και η οποία συνίσταται στην καλόπιστη προσπάθεια για την εξεύρεση μιας σύμφωνης προς το διεθνές δίκαιο οριστικής νομικής λύσης, όπως συνιστάται από την Πράξη Προσχωρήσεως, η οποία να διασφαλίζει την πραγματική και απρόσκοπτη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στις οικείες ζώνες, και στην άρση της μεταξύ τους διαφοράς διά της επιλογής οποιουδήποτε τρόπου διευθέτησής της, περιλαμβανομένης, ενδεχομένως, της υποβολής της διαφοράς αυτής στην κρίση του Δικαστηρίου δυνάμει συνυποσχετικού κατά το άρθρο 273 ΣΛΕΕ.

Επί των δικαστικών εξόδων

110 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

111 Δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Κροατίας ζήτησε την καταδίκη της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στα δικαστικά έξοδα και η Δημοκρατία της Σλοβενίας ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Το εσωτερικό έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσία της, που περιλαμβάνεται στις σελίδες 38 έως 45 του παραρτήματος C.2 της απαντήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην ένσταση απαραδέκτου, αφαιρείται από τη δικογραφία της υποθέσεως C-457/18.

2) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί της ασκηθείσας βάσει του άρθρου 259 ΣΛΕΕ προσφυγής της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην υπόθεση C-457/18.

3) Καταδικάζει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)